

* * *

(გუბლნი ა—ს.)

ჩემო კარგო, შვიდ ნისლი
რომ გაეკრა არე-მარეს,
ცას და ხმელეთს რომ აკენესებს
და თვალზედ ჰგერის ცრემლებს ცხარეს,

სუნთქვას ჰხუთავს, ცხოვრების კვალს
თავზედ აფენს ძაძის კალთებს,
ბრჭყალებს ლუკერს ჩასანთქავად
და ცუცხლივით თვალებს ანთებს,—

ნუ გაშინებს: ეს მოვლენა
დროთა-ბრუნვის ნაყოფია,
გადაივლის, როგორც სხვაგან,
დღეს ჩვენთვისაც სამყოფია.

მწუხარება ჩვენ ვერ დაგვძლევს,
ის გვაფხიზლებს, რაც გვაკენესებს:
რაც ღონიერად დაჰკრავ ტალსა,
იმდენად მეტს დააკვებსებს.

ძლიერ ქარზედ ზღვა ბობოქრობს,
უფრო მძლავრად ტალღა ღელავს;

მრისხანებით როდესაც ქუხს,
ცა მაშინ კრთის, მაშინ ელავს.

აგერ, ჰბედავ, ჩემო კარგო,
ცის ტატანზე სხივი მოსჩანს,
მთა თავს უბრის, ეგებება,
ხსნის და შვევის ამბის მომტანს!

ეს სხივია ღონით სახეს,
მთის მწვერვალზედ შენატყორცი,
ვაგლახ ნისლის, შავ-წყელიადის
მომსაზომელი და წარმზოცი.

შეზე, ბნელში სხივს სინათლე
ემატება, უფრო ბრწყინავს,
არე-მარე თითქო მოთბა,
სუსხივ შუკრთა, აღარ ჰყინავს.

ჰბედავ... ჰბედავ, ჩემო კარგო,
ცის ტატანზე სხივი მოსჩანს,
გაუმარჯოს წინა-მორბედს,
გაუმარჯოს შვევის მომტანს!

სოლ. გ—ძე.

სანადიროთ მიმავლნი.—სურათი გრუკისა.

ორი ყრუ დამკვრელი, რომელთაც ერთი ერთმანეთისა არაფერი არ ეყურებოთ. შემდეგ ის, ენდარმი, იწყებდა მოქანებას. მერე რა რიგ ამოქანარებდა! პირი მთლად ეღრციებოდა, პირის ორმო ერთი ძირიდან მეორემდე ეკვიმებოდა, სივანე ემატებოდა, იზრდებოდა და ინაქვებდა შიგ შილ პირისასხეს; ერთი წუთიც და ამ უხარამზარ ჯღრმულიდან შეიძლებოდა გაესინჯა ადამიანს მთლად მისი შიგნეულობა, რომელიც, თქმა არ უნდა, გატენილია ქაშით და მსუქანი რჩით. რა რიგ ამოქანარება!

მნახველი ამ შემზარად სურათისა, მე ყოველივეს სიჭკაით ვზორდებოდი ხოლმე, და შინისკენ ვეშურებოდი.

ერთ დღეს ფოსტის მატარებლიდან ჩამოსვეს უბილეთო მგზავრი, და ეს შემთხვევა მოწყენილ ენდარმისათვის მთელი დღესასწაული იყო. გაიქიმა და დეზები აუელარუნდა, თითქოს იგრძნეს სიამოვნება პატარონისა; იმისმა სახემ დაკვირვებული და ზორტო გამომეტყველება მიიღო—მაგრამ, მისდა საუბედუროდ, ამ ბედნიერებამ დიდ ხანს არ გასტანა. მგზავრმა ვაიხილა ფული და აჩქარებით, ღანძლივანებით დაბრუნდა ვაგონში, უკანდენ ესმოდა საბრალო ელარუნი დეზების პატარა რგოლებისა, რომლებზედაც ამართულიყო ძაღლიანი გამოცლილი, ტლანქი ხსეული.

ხანდისხან, როდესაც ენდარმი მოქანარებს იწყებდა ხოლმე, ვიღაცის მაკვირათ შიში მოტაცებდა.

აი რაღენიმე დღეა უკვე, რაც საღვურს ახლოს ტრიალებენ მუშები, რომელნიც ასუფთავებენ ადგილს. როდესაც ქალაქიდან დაბრუნდენ, სადაც ორ დღეს დავყავ, კალატოზები აგურის მესამე პირს იყვანდნენ: საღვურისათვის აშენებდნენ ახალს; პატარა ქვის შენობას. კალატოზები ბლომად იყვნენ და ამიტომ მარად და მარჯვედ მუშაობდნენ. საკვირველი და სასიამოვნო იყო სანახევობა ამ კედლისა, რომელიც მარად და სწორად მდლდებოდა ამ ედემიქვის პირადამ. ასხამდნენ კირს აგურის ერთი რიგის ზედაპირს

თვის საინტერესოდ და სასიამოვნოდ მთ საქმეს. დიდის გულშეაღიზიანებით და სიამოვნებით ვუცქერდი მათ მუშაობას, როდესაც ჩემს გვერდით დაიგარიალა ბრძანებლობითი კოლომა:

— გაიგონე, შენ, ეი! იმის არ აღუბ!

ეს იყო ენდარმი: გამოწოლილი რკინის მოაჯირზედ, რომელიც აშორებდა ფისით დაგებული ბაქანის მომეშვეთაგან, იგი უთითებდა აგურზედ და ძალადობდა:

— მე შენ გეუბნები, ეი, წვერიანო! აგე ის დაუღე. ხომ ჰვლეც, ნახვეგროა.

წვერიანი კალატოზი, რომელსაც წვერი მთლად გასთერთებდა კირსაგან, აუჭარებოდა მიბრუნდა. ენდარმის სახემ მიიღო მკაცრი და ჩამაგონებელი გამომეტყველება. კალატოზი დაჰყვა იმის ლაპარაკს, აილო აგური, რომელზედაც ენდარმმა უჩვენა თვალების გაყოლებით და თითის მიშვერით აილო, მიაზმანა და ისევე ჩუმად, აუჭარებოდა დასლო უკან. ენდარმმა მკაცრად გადმომხედა მე და ვაბრუნდა, მაგრამ მუშაობის თვალყურის დევნებამ სძლია ყოველსავე მის უკანდლისობას. ერთაჯერ გაიარა-გამოიარა ბაქანზედ და კვლავ ვაჩერდა მომუშავეთა პირდაპირ, საიდანაც ცოტა ზეზეურად, უკმეზურად და ზიზხით გამოსცქეროდა უბრალო მომავადეთ. მხოლოდ იმის სახეს სრულიად აღარ ეტყობოდა მოწყენილობა.

ტყეში წაველი და დაბრუნების უკვე შუადღის პირველი საათი იყო. მუშები ისვენებდნენ, არ იყო ქაქანება ადამიანისა, ერთის სიტყვით, იყო სანახაობა მუღმივი, მაგრამ ახლად აყვანილ კედელთან ვიღაცა ჩიჩრკაეღლიობა—ეს იყო ენდარმი. ის იღებდა მიწიდან აგურს და ათავებდა მჭეუთ დაუშთავრებელ აგურის პირს. მე ვხედავდი მარტო იმის განიერს, მქიდროთ გაქედლის ზურგს, მაგრამ მაშაიკი ეტყობოდა ძალდატანებელი ფიქრი და ყოყმანი. აღზად საქმე ფუფრო რთული აღმოჩნდა, ვიდრე ჰფიქრობდა; ატყუებდა მას სხვათა შორის, მუეჩვეველი, ვაუკვეთავი თვალი; ის იზნიქებოდა უკან, იქნევდა თავს, იხრებოდა ახალ აგურის ასაღებათ

ჰენიხის ინშვილი

არტურ შნიტსერი

ენობაში დრამატურგან.

და აწყობდნენ ზედ აგურის მეორე რიგს, ასწორებდნენ და ავებდნენ აგურებს ხან განიერ, ხან ვიწრო მხრიდან, ხან ათლიდნენ მეტს, ხან ქიშს უსწორებდნენ და სხვა. ისინი ფიქრობდნენ და ფიქრთა დენა მათი სწორი, ნათელი, იყო, აგრეთვე ნათლათა ჰქონდათ წარმოდგენილი საბოლოო მონანი დაწყებული სიქმისა. და ყოველივე ეს ნამდვილი ნათელი და სწორი მსვლელობა მათის მუშაობისა ჰქმნიდა ჩემთვის

და თან გულმოდგინეთ რახრახებდა მისი ძირს და შეგებული ხმალი. ერთხელ დიდ მნიშვნელოვად, კლასიკურად ასწია მაღლა თითი და მიიბჯინა შულზედ ისე, ვით შერვათა ადამიანი, რომელმაც უკვე მოაგრო ამოცანის ასხანას; აღზად ეს იყო ნიშანი გრეთთ ისევ არქიმედის დროს სწორად ნახმარევი; ზურგი მისი ვასწორდა და თამამად აიწიამხარევი. მაგრამ იმ წამსვე კვლავ მოიხარა წელში, თითქოს

იგრძნო უფარგისობა თვის ამ საქმეში. იმის ყოყობა სხეულში იყო რაღაცა დამბოლულობის გამოხატულება ისევე, ვით პატარა ბავშვებმა იციან ხოლმე შიშინ, როდესაც ემინიანთ, აირევენ მომასწროს ამ საქციელის ჩაღნახვდათ.

მე უნებლიეთ გავკარი ასანთს და მოუვლიდე პაპიროზს. ეანდარბში შეშინებულმა მოიხედა, ერთს წამს იგი დაფიქვალდა. ცოტას ხნით მისი ახალგაზრდა, ნორჩი სახე განათლდა აღერსიან ღმილით, რომელშიაც ხვეწნა გამოიხატებოდა. მაგრამ შემდეგ წუთს კი იგი მრისხანე შეიქმნა, მიუკარგებელი და ხელი მისი მიემართა თბიერ ოდნავ, აფურჩქნულ უღელაშებისკენ; მაგრამ იმ ხელში ჯერ კიდევ იღო ის წყეული აგური. მე ებედვადი როგორ სატანჯველ სირცხვილში იყო იგი ჩავარდნილი ამ აგურისა და ამ გამქვამ ღმილისაგან. აღბაღდ არ იცოდა გაწითლება, თორე იგი გაწითლდებოდა ისევე, როგორც ის აგური, რომელიც გამოუსადეგრად ესვენა იმის ხელში.

კედელი ნახევრად უკვე აიყვანეს და აღარ მოხანს, რის აკეთებენ მალე მარჯვე კალატოზები. ეანდარბი კვლავ დაწრწის ბაქანზედ და ძეგლებურად ამოქანტებს. რამდენიც შემხვდება, იმდენი პირი განზედ მიაქვს ხოლმე. ვგრანბო, რომ რცხენიან და ამიტომ მე უირივით ვეჯავრები. მე კი ვუყურებ იმის გრძელ ხელებს, რომლებიც უღიერად ჩამოკიდებია და გამოსიანან სახელოებიდან, მის უთადარიგოთ მოჩრიაოლე დეზეტებს და ჩამოკინკილებულს ხმაღს. მე სულ მგონია, რომ ეს ხმალი ნამდვილი არ არის, რომ ქარქაშში სრულიადაც არ არის ხმალი, რომლითაც შეიძლება ვისამეს აკუნევა; დამბაინს უბეში არ არის დამბაინ, რომლითაც შეიძლება სასიკედილოდ დაქრა ადამიანისა. თვით მისი მუნდირიც სინამდვილეს მოკლებულია, იგი რაღაცა უცნაური მორათულობაა ამ ნათელ დღეს, რომელსაც ანათებს სიმარათლის სხივებით აპრილის მოკაშვამე მზე და ნათლთა ჰუნენ თავის სხივებს უბრალო მუშებს და მქეპევე ქათმებს, რომელნიც გულგრილად დამებენ მარკვლებს მძინარს ვაგონის ქვეშ.

მაგრამ ხანდისხან... ხანდისხან მე მიტაცებს ხოლმე შიშვი ვილცას მაგივრად. მეტისმეტად მოწყენილია ის საწყალო!

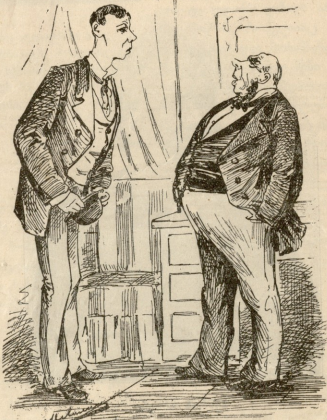
ილ. ხირხელი.

ავადმყოფი. ნუღა თუ ღმერთი გწამო! თუ გერე დაუდევნულად მოაქვით, თქვენთან არც ერთი ავადმყოფი არ მოვა.
ქბილის ექიმი. ნუ მოვლენ, მე საკმაოდ მდიდარა ვარ! გბაღებს ვაძრანბჩემის სიამოვნებისათვის...

— რამ მოგათქვამინა ვამოქურა მავისთანა... მავისთანა...
— ხომ იგი სტატუსეო სოვეტნიკიანა მივიღე, ამ ხინას პატრონი სხვა გაწეთს არ უნდა მივკაროს.

— ვამაქარის რასს მისთავ?
— თუ დახლი ჩემს ხელში იქნება, ოგ მანეთს დაგვერდებით.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. შ. ჯაბბღარი